

ŽEMAITIJOJE,

AUKŠTAITIJOJE,

DŽŪKIJOJE,

SŪDUVOJE,

MAŽOJOJE LIETUVOJE

Lietuvos muziejų kelio 11-asis naujienlaiškis**Rugpjūčio 8 – 15 d.****Antrą savaitę Lietuvos muziejų kelias tęsiasi Dzūkijoje ir kviečia apsilankyti dar 7 muziejuose**

Rugpjūčio 8 ir 10-16 dienomis Lietuvos muziejų kelias stabtels Kapčiamiesčio Emilijos Pliaterytė muziejuje. Rugpjūčio 8 d., trečiadienį, 14 val. vyks vieno eksponato pristatymas „Vieno lango istorija“, 15 val. – istorinė muzikinė popietė „Kapčiamiesčio istorijos takais“. Pirmoje renginio dalyje, kurią pradės Kapčiamiesčio etnografinis ansamblis „Atgaiva“, bus pristatytas muziejaus etnografinės salės eksponatas – senas namo langas su langinėmis ir papasakota jo matyta ir išgyventa vienos šeimos gyvenimo istorija. Istorijos muzikinę nuotaiką kurs kaunietė Kotryna Barkauskaitė.

Istorinėje muzikinėje popietėje „Kapčiamiesčio istorijos takais“ bus skaitomi buvusio ilgamečio Kapčiamiesčio vidurinės mokyklos direktoriaus ir šio krašto šviesuolio Zigmo Sabaliaus atsiminimai apie II-ojo pasaulinio karo įvykius Kapčiamiestyje. Renginio metu skambės Kapčiamiesčio bendruomenės ansamblio atliekamos dainos, savo kūrybos eiles skaitys Nijolė Nalivaikienė.

Muziejus pradėtas kurti 1984 metais Kapčiamiesčio vidurinėje mokykloje. 2006 metais buvo pavadintas Emilijos Pliaterytės vardu, tapo Lazdijų krašto muziejaus padaliniu. Tais pačiais metais muziejus pradėtas renovuoti, dabar atnaujintas bei patrauklus savo ekspozicijomis muziejus yra gausiausiai lankomas Lazdijų krašto muziejaus padalinys. Muziejus lankomas kaimo turizmo sodybose gyvenančių poilsiautojų, užsienio turistų ir vietos gyventojų. Jį ypač pamėgo Baltosios Ančios upe baidarėmis keliaujantys turistai. Muziejuje lankytojai gali sužinoti, kad 1981 m. Baltosios Ančios upe į amžinojo poilsio vietą (Kapčiamiesčio senąsias kapines) buvo plukdomi Emilijos Pliaterytės palaikai. Muziejuje galima pamatyti Kapčiamiesčio apylinkių maketą, kuriame lankytojai vizualiai susipažįsta su apylinkių miškų masyvais, ežerų gausa, bei miestelio geografinę padėtimi.

Visą savaitę, rugpjūčio 10-16 d. Kapčiamiesčio Emilijos Pliaterytės muziejuje vyks akcija „Atvirų spintų dienos“. Šiomis dienomis lankytojams bus atviri muziejaus fondai, vyks edukaciniai užsiėmimai.

Kapčiamiesčio Emilijos Pliaterytės muziejuje saugoma didelė dalis eksponatų, kurių lankytojai kiekvieną kartą negali išvysti. Šiomis dienomis visiems lankytojams bus atviri muziejaus fondai. Kiekvienas apsilankęs muziejuje galės pamatyti kiek ir kokių eksponatų yra sukaupta. Išgirsti eksponato atsiradimo istoriją, jį paliesti ar drauge nusifotografuoti. Bus galima pasklaidyti gausiai sukauptos istorinės medžiagos, apie Kapčiamiesčio apylinkes, bei juose gyvenusius žmones, puslapius. Vyks edukaciniai užsiėmimai.

Rugpjūčio 9 d., ketvirtadienį, 14 val. norintys išgirsti tremtinių istorijas kviečiami į Lazdijuose įsikūrusį Laisvės kovų muziejų, kuriame vyks popietė „Vilties įkvėpti“.

Išdaliję savo praeitį po stepes ir taigas, Gulago kalėjimus ir kasyklų šachtas, dalis Lazdijų rajono tremtinių ir politinių kalinių sugrįžo su stipria viltimi – savo gyvenimą skirti Lietuvos gerovei. Tai jie įrodė konkrečiais savo darbais.

Tremtinių iniciatyva, kilnus noras ir stipri viltis, kad jaunimas pažintų mūsų tautos istoriją, ją pamiltų, mylėtų ne tik savo artimą, bet ir Tėvynę, paskatino Laisvės kovų muziejaus atsiradimą ir gyvavimą. Minėdami muziejaus 20 metų sukaktį, lazdijiečiai ir į Lazdijus atvykę svečiai rinksis į popietę „Vilties įkvėpti“, kurios metu ne tik pasakys „labas“ ir paspaus ranką tų dienų sunkaus

likimo bendrakeleiviams, bet ir pasidalins skaudžiais prisiminimais, dainuos ilgėsiu ir viltimi alsuojančias dainas, skatins jaunimą suprasti, kieno krauju buvo aplaistyta visa Lietuva, kodėl daugel kapų supilta be laiko ir kam turime dėkoti už galimybę gyventi nepriklausomoje Lietuvoje.

Popietės dalyviai ir svečiai aplankys iš muziejaus fondų naujai parengtą fotografijų parodą „Tremtinių takais“.

Laisvės kovų muziejus įkurtas 1992 m. Lazdijų rajono tremtinių, partizanų, politinių kalinių ir jų artimųjų iniciatyva. Ekspozicija įrengta name, kuriame pokario metais buvo įsikūrusi Valstybinio saugumo Lazdijų būstinė (KGB).

Muziejuje surinkti politinių kalinių, tremtinių, partizanų ir jų ryšininkų bei kitų gyventojų prisiminimai bei daiktiniai liudijimai apie 1944 – 1953 m. laisvės kovas bei Lazdijų krašto gyventojų trėmimo bei įkalinimo etapus.

Rugpjūčio 11 d., šeštadienį, 20 val. folkloro mylėtojai kviečiami burtis Veisiejų miesto parke – nuotaikingame folkloro ansamblių vakare „Liepų ratas“. Skambės autentiškos dzūkų krašto lietuvių liaudies dainos, gros liaudies muzikantai, porins pasakoriai. Dainuosim, šoksime, trypsime kol Ančios ežere ims šokti ir dainuoti nuostabūs fontanas – žada vakaro rengėjai.

Veisiejų miesto parkas ir liepų ratas pasodinti XVIII a. viduryje, ant gražuolio Ančios ežero kranto, Veisiejus valdant Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didžiajam etmonui Mykolui Masalskiui. Nepaisant istorinių negandų parko didesnę dalį išliko. Jau sovietmečiu šiame parke vyko rajono dainų šventės. Dabar čia vyksta daugelis rajoninių bei Veisiejų krašto švenčių.

Rugpjūčio 12 d., sekmadienį lankytojų lauks Druskininkų rezistencijos ir tremties muziejus bei M. K. Čiurlionio memorialinis muziejus.

Druskininkų rezistencijos ir tremties muziejuje vyks edukacinė programa „Gynę tiesą, tikėjimą ir bažnyčią“, kuri yra skirta „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“ 40-mečiui paminėti. Programa prasidės 12 val. Šv. Mišiomis Druskininkų Švč. Mergelės Marijos Skaplirinės bažnyčioje. Po Mišių, apie 13.30 val. – programos tęsinys Druskininkų rezistencijos ir tremties muziejuje.

Renginyje dalyvaus buvę disidentai ne tik iš Druskininkų, bet ir iš kitų Lietuvos vietų. Dalis jų yra prisidėję prie muziejuje rodomos Neginkluoto pasipriešinimo ekspozicijos sukūrimo: suteikę vertingos informacijos, paaukoję unikalių eksponatų, o renginio metu pasidalins prisiminimais iš savo disidentinės veiklos. Renginyje dalyvaus Druskininkų tremtinių choras.

Druskininkų rezistencijos ir tremties muziejus įkurtas 1996 metais ir iki šiol veikia visuomeniniais pagrindais. Jame įrengtos trys nuolat veikiančios ekspozicijos, skirtos tremčiai, ginkluotai rezistencijai ir neginkluotam pasipriešinimui. Pastaroji buvo pirmoji šiai temai skirta ekspozicija Lietuvoje. Ji atidaryta 2005 metų pavasarį, joje pristatomi šeši standai su nuotraukomis, kituose stenduose išdėstyti įvairūs eksponatai: „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“ pirmasis numeris, autentiškos rašomosios mašinėlės, kuriomis buvo spausdinama pagrindžio literatūra ir kt.

16 val. M. K. Čiurlionio memorialinis muziejus kviečia dalyvauti nemokamoje ekskursija ir filmo „Zodiakas“ peržiūroje. Ekskursijos metu lankytojai susipažins su atnaujinta muziejaus ekspozicija. Malonių įspūdžių paliks J. Vaitkaus filmas „Zodiakas“, kuriame jungiasi muzika, tapyba ir žymios baleto šokėjos Majos Pliseckos atskleidžiamas šokio menas.

Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus padalinys M. K. Čiurlionio memorialinis muziejus įkurtas 1963 m. menininko tėvų namuose. Vienas jų yra autentiškas XIX a. dzūkų pirkia. Laisvalaikiu šiuose namuose apsilankydavęs M. K. Čiurlionis kūrė. Keliaudamas po Druskininkų apylinkes užrašinėjo lietuvių liaudies dainas. Muziejuje atkurta šeimos aplinka, pristatoma menininko kūryba, eksponuojami du jo paveikslai (originalai).

Tą pačią, rugpjūčio 12 d. nuo 11 val. Birštone vyks renginys „Dievo Tarnas arkivyskupas Teofilus Matulionis. Gyvenęs Dievo galia“, skirtas 50-osioms mirties metinėms paminėti.

11 val. – muzikos valanda Birštono Šv. Antano Paduviečio bažnyčioje. Dalyvaus M.K. Čiurlionio kvartetas.

12 val. – Šv. Mišios Birštono Šv. Antano Paduviečio bažnyčioje.

13 val. ekskursija Birštono sakraliniame muziejuje „Dievo Tarnas arkivyskupas Teofilius Matulionis. Gyvenęs Dievo galia“.

Renginiu prisiminsime Dievo Tarną Teofilijų Matulionį (1873-1962), Kaišiadorių vyskupijos vyskupą tremtinį, kurio 50-ąsias mirties metines minime. Arkivyskupas Teofilius buvo žydinčio tikėjimo žmogus ir drąsus to tikėjimo išpažinėjas – kankinys. Nuo 1990 m. vyksta beatifikacijos procesas, todėl jis vadinamas Dievo Tarnu. Birštono šv. Antano Paduviečio bažnyčioje bus aukojamos šventosios mišios, prisimenant didį dvasininką. Prieš šv. Mišias susikaupsime Muzikos valandoje, klausydamiesi Čiurlionio styginių kvarteto atliekamų klasikinės muzikos kūrinių. Po pamaldų teminėje ekskursijoje „Dievo tarno Teofiliaus Matulionio stiprybės šaltiniai“ sužinosite apie Dievo tarno ganytojo kelią, kuris driekėsi per kelias valstybes: Latviją, Rusiją, JAV, Lietuvą. Per lemtingų įvykių istorijas pažinsite didžios XX a. Lietuvos asmenybės Teofiliaus Matulionio paprastumą ir stiprybę. Po ekskursijos muziejuje bus rodomas filmas „Palaimintas kankinys. Žvilgsnis į arkivyskupą T. Matulionį“ (rež. Dalius Ramanauskas).

Prieš penkiasdešimt metų mirė Dievo Tarnas arkivyskupas Teofilius Matulionis, kurio memorialinė ekspozicija įkurta Birštono sakraliniame muziejuje 2000 m. Dviejose salėse rodomi Dievo tarno arkivyskupo T. Matulionio, kuris šiame Birštono klebono name gyveno 1956-1958 m., asmeniniai daiktai, liturginiai rūbai ir indai, kalėjimo drabužiai ir maldos priemonės, fotografijos, valstybiniai apdovanojimai (po mirties) ir kita. Eksponuojama ir kardinolo Vincento Sladkevičiaus, kuris šiame pastate 1957 12 25 buvo arkivyskupo Teofiliaus išventintas į vyskupus slapta, asmeniniai daiktai, knygos, fotografijos. Taip pat muziejuje yra gausi sakralinio meno ekspozicija. Čia rengiamos dailės parodos, paskaitos, edukaciniai užsiėmimai. Tai turtingos ekspozicijos muziejus, kuriame pajusite ramybės, giedrios nuotaikos antplūdį. Vienas lankytojas muziejaus knygoje rašo: „Čia ilsisi siela...“

Rugpjūčio 14 d., antradienį lankytojų lauks Druskininkuose įsikūrusi Vytauto Kazimiero Jonyno galerija. 13 val. visi kviečiami į nemokamą ekskursiją „V. K. Jonynas-lytuvis dailininkas pasaulio meridianuose“, o 16 val. į paskaitą „Iš V. K. Jonyno portretų istorijos“ (iš ciklo „V. K. Jonyno biografiniai punktyrai“).

V. K. Jonyno galerija įkurta 1989 m. dailininkui iš JAV atgabenus 600 kūrinių palikimą bei archyvą. Galeriją projektavo vienas žinomiausių šių dienų architektų – A. Kančas. Penkias vasaras iš eilės (iki mirties, 1997m.) čia vasaroti iš Niujorko atvykdavo pats dailininkas.

Galerijoje lankytojai pamatys V. K. Jonyno kūrybos, nusidriekusios per Lietuvą, Vokietiją, Prancūziją, Italiją, JAV vaizdus, Popiežiaus Jono Pauliaus II pasveikinimo raštą, vitražą „Fatima“, atplukdytą Atlanto bangomis į Lietuvą, indėnų šventyklos Montanoje sandarą, Paryžiaus Notre Dame ir Freiburgo katedrų piešinius, aukso fondu laikomų Viltono vitražų projektus. V. K. Jonynas laimėjo konkursą Romos Vatikano Mater Misericordia koplyčiai, nes buvo puikus portretistas. Šią galeriją ir šiandien lanko Amerikos ir Australijos lietuviai, prancūzai, japonai.

Rugpjūčio 15 d., trečiadienį Lietuvos muziejų kelias užbaigs savo kelionę Dzūkijoje ir kvies visus susitikti Punkse – kartu švesti Žolinių. Renginio organizatoriai – Punsko valsčiaus savivaldybė, Punsko lietuvių liaudies kultūros centras.

Pagrindinės šventos mišios lietuvių kalba su įspūdingą procesija prasidės **12.15 val.** Visą dieną Punsko bažnyčios aikštėje veiks tradicinė tautodailės ir amatų mugė, Senojoje Klebonijoje atidaroma paroda „Juosta žmogaus gyvenime“ bei pristatoma A. Sidarienės knyga tokiu pat pavadinimu, demonstruojamos įvairios juostų audimo technikos. Vakare, **18.30 val.** įvyks tarptautinis lietuvių folkloro festivalis „Pasėjau linelį“. Nuo pat ryto smagiai laiką praleisti lankytojai kviečiame į Buities muziejų – Skanseną ir šalia esančią Punsko užėigą.

Senoji Klebonija – visuomeniniais pagrindais Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugijos valdybos globojamas muziejus, kuriame sukaupta daug audinių, velykinio apeiginio meno eksponatų.

Buities muziejus – Skansenas tai tradicinė dzūkiška sodyba kurioje eksponuojama XIX – XX a. šiam kraštui būdinga architektūra, darbo ir gyvenimo sąlygos, ūkio padargai. Skansenas priklauso Punsko lietuvių liaudies kultūros centrui.

Informaciją parengė Lietuvos muziejų kelio Dzūkijoje koordinatore, Lazdijų krašto muziejaus direktorė Daina Pledienė (8 618 77442).

Detali „Lietuvos muziejų kelio“ programa skelbiama Lietuvos muziejų portale www.muziejai.lt

**Projekto rengėjas – Lietuvos muziejų asociacija ir 87 muziejai visoje Lietuvoje.
Lietuvos muziejų kelią remia – Kultūros ministerija,
pagrindinis Muziejų metų partneris – Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija.**

1812–2012-ieji:
DVIEJŲ ŠIMTMEČIŲ MUZIEJŲ KELIAS
Nuo Dionizo Poškos Baublių iki šiuolaikiško Lietuvos jūrų muziejaus

Projektą remia

LITUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

Pagrindinis Muziejų metų partneris

LRT Lietuvos nacionalinis
radijas ir televizija

Išsami „Lietuvos muziejų kelio“ programa:
www.muziejai.lt